

संस्कृतवार्ता:

दिनांक : 08/07/2025

सायम् - 06:20

आदौ-मुख्यवार्ता:

- प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्र-मोदी अद्य सायं ब्राजील-देशस्य राष्ट्रपतिना साकं प्रतिनिधिमंडल-स्तरीयां मन्त्रणां करिष्यति।
  - बिहारे महिलाभ्यः आरक्षित-सर्वकारीय-वृत्तिषु राज्य-सर्वकारेण डोमिसाइल इति स्थायि-निवास-प्रमाणपत्र-नीतेः क्रियान्वयनं निर्णीतम् । सहैव यूनां सर्वांगीण-विकासाय यूथ-कमीशन इति आयोगोपि रचितः।
  - ऋतु-विज्ञान-विभागेन उक्तं यत् आगामिषु चतुर्दिवसेषु देशस्य वायव्यभागेषु पश्चिम-तटेषु च निरन्तरं प्रचण्डवृष्टेः संभावना वर्तते।
  - अमेरिकायाः टेक्सास्-नगरे दुरापन्ने प्रचण्ड-जलाप्लवे मृतकानां संख्या शत-तोप्यधिका जाता, अन्वेषणाभियानं चतुर्थे दिवसेपि प्रवर्ततेतराम्।
  - स्पेनदेशस्य मैड्रिड्-नगरे आयोक्ष्यमाणायाः लक्ष्यवेधन-विश्व-चषक-स्पर्धायाः चतुर्थे चरणे दीपिका-कुमारी, एशिया-क्रीडा-स्वर्णपदक-विजेत्री ज्योति-सुरेखा-वेन्नम् च भारतस्य प्रतिनिधित्वं करिष्यतः।
-

पीएम-ब्राजील

प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्र-मोदी ब्राजील-देशस्य राष्ट्रपतिना साकं प्रतिनिधिमंडल-स्तरीयां मन्त्रणां करिष्यति। द्वैपाक्षिक-सम्भाषणे व्यापार-रक्षा-ऊर्जा-अंतरिक्ष-प्रौद्योगिकी-कृषि-स्वास्थ्य-सहितेषु जनानां मध्ये सम्पर्क-संवर्धनेन साकं मिथो हितानां थेत्रेषु उभयोः देशयोः मध्ये कार्यनीतिकं साहमत्यं व्यापकी-कर्तुं ध्यानं केन्द्री-करिष्यते । उभयोः देशयोः मध्ये सम्भाषणस्य अनन्तरं नैकेषु सन्धि-पत्रकेषु हस्ताक्षराणि अपि भविष्यन्ति इति आशास्यते। ध्येयमस्ति यत् प्रधानमन्त्री सप्तदश ब्रिक्स-शिखर-सम्मेलनात् परं ह्यः रात्रौ ब्राजीलस्य

राजधानीं प्राप्तः आसीत्। ब्रासीलिया नगरस्य विमान-पत्तने मोदिनः स्वागतार्थं तत्रत्य-राजनेतृन्
अतिरिच्य भारतीय-प्रवासिनः अपि समुपातिष्ठन्त। ब्राजील-देशे भारतस्य राजदूतः दिनेश-
भाटिया अवदत् यत् सम्भाषण-मन्त्रणायाः पश्चात् भारत-ब्राजीलयोः मध्ये चतुर्षु सन्धि-पत्रेषु
हस्ताक्षराणि भविष्यन्ति इति आशास्यते।

प्रधानमन्त्री नामीबिया:

पञ्च-देशानां स्वीय-यात्रायाः अंतिम-चरणे प्रधानमन्त्री नरेन्द्र-मोदी नामीबिया-देशं
प्रस्थास्यति। नामीबिया-देशस्य राष्ट्रपतिः नेटुम्बो नंदी-नदैतवा-वर्यस्य निमंत्रणे श्रीमोदी
नामीबिया-देशस्य विंडहोक-नगरं सम्प्राप्यति। ध्येयमस्ति यत् प्रधानमन्त्रिणः मोदिनः
नामीबिया-देशस्य एषा प्रथमा यात्रा वर्तते, अथ च भारतस्य तृतीय-प्रधानमन्त्रिणः नामीबिया-
यात्रा भविष्यति। अपि च एषा यात्रा सप्तविंशतिः वर्षाणाम् अनन्तरं जायते। निज यात्रायाः
अवसरे प्रधानमन्त्री नामीबिया-देशस्य राष्ट्रपतिना नेटुम्बो नंदी-नदैतवा-वर्येण साकं द्वै-पाक्षिकं
सम्भाषणम् आचरिष्यति। श्रीमोदी नामीबिया-देशस्य संसत्-सदनेऽपि भाषणं प्रदास्यति।

बिहार-निवास

बिहारे महिलानां कृते आरक्षित-सर्वकारीय-वृत्तिकृते राज्य-सर्वकारेण डोमिसाइल इति
स्थायि-निवास-प्रमाणपत्र-नीतेः क्रियान्वयनस्य निर्णयः कृतः अस्ति। सम्प्रति सर्वकारीय-
वृत्तिषु महिला-प्रत्याशिनां कृते प्रतिशतं पञ्च-त्रिंशन्मितं आरक्षणं सुनिश्चितम्
अस्ति। मुख्यमन्त्रिणः नीतीश-कुमारस्य अध्यक्षतायाम् अद्य मन्त्रि-मण्डलीय-समुपवेशने
महिलानां कृते डोमिसाइल इति स्थायि-निवास-प्रमाणपत्र-नीतेः क्रियान्वयनस्य निर्णयः
स्वीकृतः अभूत्। अतः परं प्रतिशतं पञ्च-त्रिंशन्मितस्य आरक्षणस्य लाभः केवलं बिहारस्य स्थायि-
निवासिनीभ्यः महिला-प्रत्याशिनीभ्यः एव प्रदास्यते। एषः प्रस्तावः सामान्य-प्रशासन-

विभागस्य पक्षतः समानीतः आसीत्। विहार-तः बहिस्तात् आगताः महिलाः
अनारक्षिताः सामान्य प्रत्याशिन्यः भविष्यन्ति।

ऋतु-विभागः

ऋतु-विज्ञान-विभागेन उक्तं यत् आगामिषु चतुर्दिवसेषु देशस्य वायव्य-भागेषु पश्चिमतटेषु
च निरन्तरं प्रचण्डवृष्टेः संभावना वर्तते। ऋतु विभागस्यानुसारम् अद्य मध्यप्रदेशे प्रचण्डवृष्टिः
भविष्यति। विभागेन आगामिषु द्वि-त्रि-दिवसेषु पश्चिमबङ्गे, ओडिशायां, झारखण्डे च
अत्यधिकवृष्टेः पूर्वानुमानं कृतमस्ति। आकाशवाण्या सह सम्भाषणं कुर्वन् ऋतु-विज्ञान-
विभागस्य वरिष्ठ-वैज्ञानिकः नरेशकुमारः अवदत् यत् पूर्वीय-मध्यप्रदेशस्य कृते सुरक्षादृशा रेड
अलर्टः इति रक्त-सञ्चेतनापि प्रसारितास्ति।

टेक्सास

अमेरिकादेशस्य टेक्सास्-नगरे दुरापन्ने भयंकरे जलाप्लवे मृतकानां संख्या शत-तोप्यधिका
जातास्ति, अथ च अन्वेषणस्य चतुर्थे दिने अधिक-संख्यायां जीवितानां अन्वेषणस्य सम्भावना
क्षीणा जातास्ति। ध्रेयमस्ति यत् केर-काउंटी इति क्षेत्रे मृतकानां संख्या अधिका आसीत्, यत्र
मिस्टिक-ए क्रिस्टिन्-इत्याख्यं ग्रीष्मकालिकं शिविरं प्रचलति स्म। अत्र हि शिविरे समागाताः
अष्टाविंशतिः बालिकाः मृताः सूच्यन्ते।

सीतारामन्-ब्रिक्सः

वित्तमन्त्री निर्मला सीतारामन् प्रावोचत् यत् ब्रिक्स-देशानां समूहः एकं महत्वपूर्णं
संघटनम् अस्ति। समावेशिता-पूर्णस्य बहुपक्षवादस्य अग्रे समुपस्थापनार्थं एषः मुख्यमन्त्रः अस्ति,

तदपि सविशेषं तदा यदा वैश्विक-संस्थाः संकटस्य साम्मुख्यं कुर्वन्त्यो वर्तन्ते। ह्यः रियो डी जेनेरियो नगरे ब्रिक्स-देशानां वित्त-मन्त्रिणां, केन्द्रीय-बैंक अधिशासिनां च समुपवेशनं सम्बोधयन्ती, असौ सुदृढ-दैशिक-याच्चानां, विवेकपूर्ण-व्यापक-आर्थिक-प्रबन्धनानां लक्षित-राजकोषीय-उपायानां च संयोजनस्य माध्यमेन भारतस्य प्रदर्शित-नमनीयता-विषये प्रकाशं क्षिपती। रूस-देशीयेन समकक्षेण एंटोन-सिलुआनोव-वर्येण साकम् समनुष्ठिते एकस्मिन् पृथग् उपवेशने, वित्तमन्त्री विशेषतः वित्तीय-क्षेत्रेण, समं 'न्यू डेवलपमेंट बैंक'-सम्बद्ध-विषयेषु अपि द्वै-पाक्षिक-सहयोगम् आश्रित्य मन्त्राणां कृतवती। अमुना स्वीय-चीन-देशीय समकक्षेण लैन-फोआन-वर्येण साकम् अपि चर्चा-समये एतस्मिन् विषये बलं प्रदत्तं यत् भारत-चीन-देशौ विश्वस्य बृहत्तम-तीव्रतम-अर्थव्यवस्था-रूपेण समावेशीय-वैश्विक-विकासं नवाचारञ्च अग्रे नेतुम् अद्वितीय-स्थितौ वर्तते।

पुरी-नाँवे:

शिला-तैल-प्राकृतिक-वातीन्धन-मन्त्री हरदीप-सिंह-पुरी प्रत्यपादयत् यत् भारतस्य ऊर्जा-क्षमतानाम् उन्नयानार्थं विस्तारार्थं च स्वीय-विशेषज्ञतायाः लाभ-स्वीकरणार्थं नाँवे-देशे विभिन्न-परियोजनानां अन्वेषणं कृतमस्ति। अनेन नाँवे देशस्य बर्गन-नगरे नाँदर्न लाइट्स CO2 टर्मिनल इत्यस्यापि भ्रमणं कृतम्। सहैव अमुना हाइड्रोकार्बन तत्त्वस्य अन्वेषणस्य समग्रता-विषये प्रौद्योगिकीनां प्रविधीनां च विषये चापि चर्चा विहिता, विशेष-रूपेण नाँवे-देशस्य ऊर्जा-विशेषज्ञैः सह गहने समुद्रे अन्वेषण-विषयेऽपि मन्त्रणा जाता।

सैन्यत्रयमुखाणां सम्बोधनम्

नौ-सैन्य-बल-प्रमुखः एडमिरल दिनेश त्रिपाठी, वायु सैन्य-बल-प्रमुखः एयर चीफ मार्शल ए.पी. सिंहः, सेनापति: जनरल उपेंद्र द्विवेदी च अद्य नवदिल्यां संयुक्ताभियानानां संचालन-

विषये वरिष्ठ-सैन्याधिकारिणः सम्बोधितवन्तः। अस्य कार्यक्रमस्य अवसरे, सैन्य-बल-त्रय-प्रमुखैः सैन्य-बल-त्रयस्य मध्ये सामझस्य-विधानार्थं नैजी प्रतिबद्धता साम्रेडिता। भारतीय-सैन्य-बलस्य अनुसारेण, सम्बोधनेऽस्मिन् संयुक्त-परिचालन-योजनासु ध्यानं केंद्रितम् अभूत, यत्र भविष्य-कालस्य युद्ध-परिदृश्येषु एकीकृते सामुद्रिक-संगरे वायवीय-युद्धेषु च सविशेषं बलं प्रदत्तम्।

भाजपा-भारतार्थव्यवस्था:

भाजपा-दलेन प्रतिपाद्यते यद् एतद् गौरवास्पदं वर्तते यत् भारतं सम्प्रति समुक्तृष्टेषु चतुर्षु देशेषु एकतमं जातम् अस्ति, यद्विं पूर्वं एका विकासरता अर्थव्यवस्था मान्यते स्म। नव दिल्लियां सञ्चार-माध्यमानि सम्बोधयन् भाजपा-प्रवक्ता जफर इस्लामः प्रावोचत् यत् गतेषु एकादश वर्षेषु नरेन्द्र-मोदी-सर्वकारेण विहितैः संरचनात्मक-परिष्कारैः नीतिगतैः उपायैश्च भारतीयार्थव्यवस्था सुदृढीभवति। विश्वबैंकस्य एकस्य विवरणस्य उद्धरणं कुर्वन् असौ न्यगादीत् यत्, अस्मिन् विवरणे अपि आय-समानता-विषये वैश्विक-स्तरे भारतं चतुर्थ-स्थाने स्थापितं वर्तते। अनेन भणितं यत् भारतस्य वैदेशिक-भाण्डारे उल्लेखनीया वृद्धिः जातास्ति। अथ च निर्यात् प्रकरणेषु अपि, आहत्य देशस्य निर्यातम् अस्मिन् वित्तीय-वर्षे प्रायः चतुर्विंशत्युत्तरम् अष्ट-शत-विलियन डॉलर-मिस्तस्य ऐतिहासिके उच्च-स्तरे सम्प्राप्तम् अस्ति। साकमेव अमुना एतदपि प्रोक्तं यत् देशे सप्त-विंशतिः कोटिकाः जनाः निर्धनता-तः बहिरानीताः सन्ति।

पादप-रोपणाभियानम्-गडकरी:

सर्वकारः देशे कार्बनोत्सर्जनम् अल्पीकर्तुं राष्ट्रीय-राजमार्गान् च आधिक्येन पर्यावरणानुकूलान् विधातुं पदक्षेपान् उत्थापयति। अशेषेऽपि देशे अधुना पर्यन्तं राष्ट्रीय-

राजमार्गेषु प्रायः पादोन्-पञ्च-कोट्याधिकाः पादपाः रोपिताः सन्ति अथ च सप्तति-सहस्राधिकाः वृक्षाः प्रत्यारोपिताः सन्ति। केन्द्रीय-परिवहन-राजमार्ग-मन्त्री नितिन गडकरी अद्य फरीदाबाद-नोएडा इंटरनेशनल एयरपोर्ट कॉरिडोर मध्ये एकः पादपः मातुः नाम्नि इति अभियानस्य अन्तर्गतं पादप-रोपण-अभियानस्य अवसरे एकां सभां संबोधयन् एतत् सर्वं प्रत्यपादयत्। अनेन एतदपि प्रोदितं यत् अस्मिन् वर्षे षष्ठि-लक्ष-मितानां पादपानां रोपणस्य लक्ष्यं निर्धारितम् आसीत्, यद्धि अधिकमेव पूरितम् अस्ति।

नेपाले तोयप्लवः

नेपालस्य रसुवा-जनपदस्य विभिन्न-भागेषु तोय-प्लव-कारणेन अवरुद्धाः नव-जनाः ससुरक्षं समुद्धृताः सन्ति। एते नेपाल-चीन सीम्नः पार्श्वे एकस्मिन् लघुनदे जलौधागमनेन अवरुद्धाः अवर्तन्त। सम्पर्क-विहीनानां सप्त-त्रिंशत्-जनानां मध्ये द्वाविंशतिः जनाः अधुना सुरक्षिताश्रये प्रापिताः वर्तन्ते। शेषाणां पञ्च-दशजनानाम् अन्वेषणं प्रचलतितराम्।

लक्ष्यवेधनक्रीडा

लक्ष्यवेधनक्रीडायाः विश्व चषक स्पर्धायाः चतुर्थे चरणे अद्य रात्रौ स्पेनदेशस्य मैड्रिड-नगरे दीपिका-कुमारी, एशिया-क्रीडा-स्वर्णपदकविजेत्री ज्योति-सुरेखा-वेन्नम् च भारतस्य प्रतिनिधित्वं करिष्यतः। अस्यां स्पर्धायां षोडश-सदस्यीयं भारतीय-दलं भागं गृह्णाति। प्रतियोगितायां ऊनपञ्चाशत् देशानां षड्डिंत्रिंशदुत्तर-त्रिंशत्-मितानां क्रीडकानां सहभागिता भविष्यति, स्पर्धा अस्य मासस्य त्रयोदश-दिनाङ्कपर्यन्तं च प्रचलिष्यति।

॥इति वार्ता॥